

„ТЕРРА ЛИЗИНГ“ АД

ЕИК 206408014

ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 г.

ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

Юни 2023, гр. София

ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД
за годината, приключваща на 31 декември 2022 г.
на "ТЕРРА ЛИЗИНГ" АД

	бележки	сума (хил. лева)	
		Текуща 2022 г.	Предходна 2021 г.
Приходи от лихви		2 071	1 792
Разходи за лихви		(50)	(56)
Нетен доход от лихви		2 021	1 736
Нетни приходи от продажби		16 988	14 297
Други приходи от продажби		4	82
Балансова стойност на продадените активи		(16 690)	(14 174)
Нетни приходи от дейността		302	205
Разходи за суровини, материали и външни услуги		(362)	(307)
Разходи за амортизация и обезценка		(278)	(172)
Разходи за персонала		(317)	(282)
Общо разходи за дейността		(957)	(761)
Други финансови приходи/разходи		813	541
Финансов резултат преди данъци		2 179	1 721
Разходи за данъци върху печалбата и други алтернативни данъци		218	172
ФИНАНСОВ РЕЗУЛТАТ ЗА ГОДИНАТА		1 961	1 549
Друг всеобхватен доход		-	-
ОБЩО ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД ЗА ГОДИНАТА		1 961	1 549

Пояснителните бележки са неразделна част от финансовия отчет.

Дата на съставяне: 19.06.2023 г.

Изп. директор: Зорница Василева

Съставител: Диана Миланова

Заверил съгласно одиторски доклад:

Атина Мавридис, ДЕС,
Регистриран Одитор,
Управляващ съдружник
ЕКОВИС ОДИТ БГ ООД

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

към 31.12.2022 г.
на "ТЕРРА ЛИЗИНГ" АД

	бележки	сума (хил. лева)	
		Текуща 2022 г.	Предходна 2021 г.
А. АКТИВИ			
I. Нетекущи Активи (общо)		16 246	13 418
1. Имоти, машини, съоръжения и оборудване		855	593
2. Нематериални активи		-	-
3. Предоставени кредити, вкл. финансов лизинг		15 391	12 825
II. Текущи Активи (общо)		2 625	2 787
1. Материални запаси – активи държани за търгуване		941	1 006
2. Търговски и други вземания		881	1 188
3. Други вземания		9	32
4. Парични средства и еквиваленти		794	561
ОБЩО АКТИВИ		18 871	16 205
Б. ПАСИВИ И СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
I. Собствен Капитал			
1. Регистриран капитал		6 352	5 312
2. Резерви - други		1 283	283
3. Неразпределена печалба (непокрита загуба)		7 695	7 146
4. Текуща печалба (загуба)		1 961	1 549
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ		17 291	14 290
II. Нетекущи Пасиви (общо)		632	612
1. Дългосрочни заеми и кредити		408	222
2. Други задължения		224	390
III. Текущи Пасиви (общо)		948	1 303
1. Краткоср. част на дълг. заеми и краткосточни заеми и кредити		753	1 086
2. Търговски и други задължения		127	153
3. Задължения към персонала и за социално осигуряване		27	10
4. Задължения за данъци		41	54
ОБЩО ПАСИВИ		1 580	1 915
ОБЩО ПАСИВИ И СОБСТВЕН КАПИТАЛ		18 871	16 205

Пояснителните бележки са неразделна част от финансовия отчет.

Дата на съставяне: 19.06.2023 г.

Изп директор: Зорница Василева

Съставител: Диана Миланова

Заверил съгласно одиторски доклад:

Атина Мавридис, ДЕС,
Регистриран Одитор,
Управляващ съдружник
ЕКОВИС ОДИТ БГ ООД

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
за годината, приключваща на 31 декември 2022 г.
на "ТЕРРА ЛИЗИНГ" АД

бележки	сума (хил. лева)	
	Текуща 2022 г.	Предходна 2021 г.
Парични потоци от оперативната дейност		
Постъпления от търговски контрагенти	18 988	15 264
Плащания към търговски контрагенти	(16 857)	(13 416)
Плащания към персонала	(299)	(281)
Плащания, свързани с лихви, комисионни, дивиденди и други подобни	(8)	(6)
Платени данъци върху печалбата	(232)	(136)
Други парични потоци от оперативната дейност	(1 778)	(1 685)
Нетни парични потоци от оперативна дейност	(186)	(260)
Парични потоци от инвестиционна дейност	-	-
Парични потоци, свързани с дълготрайни активи	-	-
Нетни парични потоци от инвестиционна дейност	-	-
Парични потоци от финансова дейност		
Парични потоци от допълнителни вноски и връщането им на собствениците	40	-
Парични потоци, свързани с получени или предоставени заеми	627	75
Плащания на задължения по лизингови договори	(248)	(195)
Други парични потоци от финансовата дейност	-	-
Нетни парични потоци от финансова дейност	419	(120)
Нетно увеличение/намаление на паричните средства и паричните еквиваленти	233	380
Парични средства и парични еквиваленти на 01 януари	561	941
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	794	561

Пояснителните бележки са неразделна част от финансовия отчет.

Дата на съставяне: 19.06.2023 г.

Изп.директор: Зорница Василева

Съставител: Диана Миланова

Заверил съгласно одиторски доклад:

Атина Мавридис, ДЕС,
Регистриран Одитор,
Управляващ съдружник
ЕКОВИС ОДИТ БГ ООД

ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

за годината, приключваща на 31 декември 2022 г.
на "ТЕРРА ЛИЗИНГ" АД

	сума (хил. лева)		
	Регистриран капитал (бележка 13)	Натрупана печалба/загуба	Общо собствен капитал
към 01 януари 2021 г.	5 312	7 429	12 741
Наразпределена печалба от минали години	-	7 146	7 146
Резерви	-	283	283
Общо всеобхватен доход за годината	-	1 549	1 549
към 31 декември 2021 г.	5 312	8 978	14 290
към 01 януари 2022 г.	5 312	8 978	14 290
Наразпределена печалба от минали години	-	7 146	7 146
Резерви	-	283	283
Печалба за годината	-	1 961	1 961
Изменение за сметка на собствениците	1 040	-	1 040
Резерви	-	1 000	1 000
Наразпределена печалба от минали години	-	(1 000)	(1 000)
Общо всеобхватен доход за годината	-	1 961	1 961
към 31 декември 2022 г.	6 352	10 939	17 291

Пояснителните бележки са неразделна част от финансовия отчет.

Дата на съставяне: 19.06.2023 г.

Изм.директор: Зорница Василева

Съставител: Диана Миланова

Заверил съгласно одиторски доклад:

Атина Мавридис, ДЕС,
Регистриран Одитор,
Управляващ съдружник
ЕКОВИС ОДИТ БГ ООД

Приложения към финансов отчет

А. ПРАВЕН СТАТУТ И ПРЕДМЕТ НА ДЕЙНОСТ

„ТЕРРА ЛИЗИНГ“ е акционерно дружество, регистрирано през 2009 г. съгласно Търговския Закон и преобразувано чрез промяна в правната форма през 2021 г., вписано в търговския регистър на Агенцията по вписванията с ЕИК 206408014 (ЕИК преди преобразуване – 200737992 – за Терра Лизинг ООД) със седалище и адрес на управление в гр. София, кв. „Лозенец“, бул. „Арсеналски“ No 11, ет. 3, ап. 3.

Предметът на дейност на дружеството е извършване на дейност като финансова институция, изразяваща се в продажби на стоки (автомобили) чрез финансов лизинг и в отпускане на кредити със средства, които не са набирани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства по смисъла на чл. 3, ал. 1, т. 3 от Закона за кредитните институции.

Дружеството е регистрирано съгласно ЗДДС през м. ноември 2009 г. и след преобразуването – съответно на 23.02.2021 г. Терра Лизинг АД извършване дейност като финансова институция по смисъла на чл. 3 от Закона за кредитните институции, като е вписано в регистъра на кредитните институции към БНБ с рег. No BGR00438.

Към момента на съставяне на Финансов отчет дружеството се представлява и управлява от Изпълнителния директор Зорница Пламенова Василева.

Дружеството няма регистрирани клонове в чужбина. Към дата на съставяне на годишния финансов отчет дружеството притежава 8 (осем) клона открити на територията на страната, в които се извършват услуги по продажба на стоки (автомобили) чрез финансов лизинг. В структурата са ясно регламентирани и разграничени правата и отговорностите на всяко ниво и съответните организационни звена. Създадени са и са утвърдени писмени процедури за функционалните и административни взаимоотношения между отделните звена.

Б. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА

1. База за изготвяне на финансовия отчет

Годишният Финансов отчет на „ТЕРРА ЛИЗИНГ“ АД се съставя в съответствие със Закона за счетоводството, Международни счетоводни стандарти за финансови отчети, всички данъчни закони и вътрешните нормативни актове, утвърдени от ръководството на дружеството, свързани със спецификата на неговата дейност.

Финансовият отчет включва : *Отчет за финансовото състояние; Отчет за всеобхватния доход; Отчет за промените в собствения капитал; Отчет за паричните потоци и Пояснителни приложения.*

Счетоводните регистри са съставени в български лева. Данните във финансовия отчет са в хиляди лева.

Счетоводството се осъществява текущо и финансовите отчети се съставят в съответствие със следните основни счетоводни принципи:

- **действащо предприятие** – предприятието е действащо и ще остане такова в предвидимо бъдеще;
- **последователност на представянето и сравнителна информация** – представянето и класификацията на статите във финансовите отчети, счетоводните политики и методите на оценяване се запазват и прилагат последователно и през следващите отчетни периоди с цел постигане на сравнимост на счетоводните данни и показатели на финансовите отчети;
- **предпазливост** – оценяване и отчитане на предполагаемите рискове и очакваните евентуални загуби при счетоводното третиране на стопанските операции с цел получаване на действителен финансов резултат;
- **начисляване** – предприятието изготвя финансовите си отчети, с изключение на отчета отразяващ паричните потоци на база на принципа на начисляване, т.е. ефектите от сделки и други събития се признават в момента на тяхното възникване, независимо от момента на получаването или плащането на паричните средства и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят;
- **независимост на отделните отчетни периоди и стойностна връзка между начален и краен баланс** – всеки отчетен период се третира счетоводно сам за себе си, независимо от обективната му връзка с предходния и със следващия отчетен период, като данните на финансовия отчет в началото на отчетния период съвпадат с данните в края на предходния отчетен период;
- **същественост** – всяка съществена група статии с подобен характер се представя поотделно. Съществена е статия, за която, ако пропуските и неточното представяне на позицията биха довели до нарушаване на изискването за вярно и честно представяне на имущественото и финансовото състояние, финансовия резултат, промените в паричните потоци и собствения капитал на дружеството.
- **компенсиране** - дружеството, извършва прихващания между активи и пасиви или приходи и разходи в случаите разрешени от използваните счетоводни стандарти;
- **предимство на съдържанието пред формата** – сделките и събитията се отразяват счетоводно в съответствие с тяхното съдържание, същност и икономическа реалност, а не според правната им форма;
- **оценяване на позициите**, които са признати във финансовите отчети се извършва по цена на придобиване.

Предприятието осъществява счетоводството си на основата на документалната обоснованост на стопанските операции и факти, като спазва изискванията за съставянето на документите съгласно действащото законодателство – чл. 4, чл. 7 - 11 от Закона за счетоводството.

Текущото счетоводно отчитане се организира по утвърден от ръководството на предприятието Индивидуален сметкоплан.

Използваните програмни продукти „Ажур L” и “Бизнес навигатор” за автоматична обработка на счетоводната информация са съобразени със Закона за счетоводство.

Новите и/или променените стандарти и тълкувания включват:

- **МСС 16 Имоти, машини и съоръжения** - дата на влизане в сила: 1 януари 2022 г.

Тези промени забраняват на предприятията да приспадат от разходите си за „тестване дали активът функционира правилно“, които са част от преките разходи, отнасящи се до довеждането на актива до местоположението и състоянието, необходимо за неговата експлоатация по начина, предвиден от ръководството, нетни приходи от продажби на произведените артикули по време на самото довеждане на актива до това местоположение и състояние. Вместо това предприятието признава тези приходи от продажба за такива артикули и съответните разходи, свързани с тях, в печалбата и загубата за периода съгласно правилата на другите приложими стандарти. Промените уточняват, че тестването дали активът функционира правилно, всъщност представлява оценка дали техническия и физическия статус и демонстрирани възможности за работа на актива са такива, че той да е в състояние да се използва по предназначение при производство, доставка на стоки или услуги, отдаване под наем или за административни цели. Допълнително, предприятията трябва да оповестяват отделно сумите на приходите и разходите, свързани с произведените артикули, които не са резултат от обичайните дейности на предприятието.

- **МСФО 3 Бизнес комбинации** - дата на влизане в сила: 1 януари 2022 г.

Тези промени актуализират МСФО 3, като заменят препратка към стара версия на Концептуалната рамка за финансово отчитане с последната й актуална версия от 2018 г. Те добавят и изключение от принципа на признаване за пасиви и условни задължения, които попадат в обхвата на МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи и КРМСФО 21 Задължения за данъци и такси, както и се прави изрично уточнение, че условните активи не се признават към датата на придобиването. Промените се прилагат перспективно.

- **МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи** - дата на влизане в сила: 1 януари 2022 г.

Промените специално изясняват, че разходите за изпълнението на задълженията по обременяващ договор са разходите, които са пряко свързани с него, включващи: а) пряк разход на труд и пряк разход на материали; и б) допълнителни разходи, които са пряко свързани с изпълнението на договора по пътя на разпределението - например разпределение на разходи за амортизация на имоти, машини и съоръжения, използвани за изпълнение на този договор. Не се включват административни и други общи разходи, освен ако те не се изрично фактурируеми към контрагента по договор. Промените нанасят и дребна корекция в уточненията за признаването на разходите за обезценка на активи, преди да се създаде отделна провизия за обременяващ договор, като подчертават, че това са активи, използвани в изпълнение на договора, а не активи предназначени за договора, каквото е изискването до влизане в сила на промяната.

Годишни подобрения в МСФО 2018-2020 в МСФО 1 Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане, МСФО 9 Финансови инструменти,

Илюстративен пример 13 към **МСФО 16 Лизинг** в сила за годишни периоди от 01.01.2022 г., приети от ЕК.

Тези подобрения внасят частични промени в следните стандарти:

- в **МСФО 1** е предоставено облекчение по отношение на дъщерно предприятие, прилагащо за първи път МСФО на по-късна дата от предприятието майка. То оценява в своите индивидуални финансови отчети активите и пасивите по балансовите стойности, които биха били включени в консолидираните финансови отчети на предприятието-майка, по които предприятието майка е придобило дъщерното предприятие. То може в своите финансови отчети да оцени кумулативната разлика от превалутирание за всички дейности в чужбина по балансовата стойност, която би била включена в консолидирания финансов отчет на компанията-майка, на базата на датата на преминаването към МСФО на предприятието-майка, ако не са извършени никакви корекции за целите на процедурите на консолидация и заради ефектите на бизнес комбинацията. Това изменение ще се прилага и за асоциирани и съвместни предприятия, които са предприели същото освобождаване по МСФО 1. Предприятието прилага това изменение за годишните отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2022. По-ранното прилагане е разрешено.;
- в **МСФО 9** е направено уточнение във връзка с таксите, които се включват в “10 процентния тест” за определяне дали при изменение на даден финансов пасив условията на новия или изменения финансов пасив се различават значително от тези на първоначално признатия. Според промените при определянето на тези такси, предприятието включва само тези, платени или получени между заемополучател и заемотател, включително такси, платени или получени от заемополучателя и заемотателя от името на другия. Предприятието прилага промените към финансовите пасиви, които се изменят в началото или след началото на годишния отчетен период, в който предприятието първоначално ги прилага;
- в илюстративен пример 13 към **МСФО 16** е премахнато илюстративното отчитане на възстановени от лизингодателя разходи за подобрение на лизингов имот с цел елиминиране на всякакво объркване относно третиране на стимулите по лизинг. Тъй като изменението се отнася за илюстративен пример, който придружава стандарта, а не е част от него, не е посочена дата на влизане в сила;

Към датата на издаване за одобряване на този консолидиран финансов отчет са издадени, но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2022 г., няколко нови стандарти и разяснения, както и променени стандарти и разяснения, които не са били приети за по-ранно приложение от Групата. За някои от тях ръководството е преценило, че биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на Групата за следващи периоди:

- **МСФО 17 Застрахователни договори** в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., приет от ЕК.

Този стандарт е изцяло нов счетоводен стандарт за всички видове застрахователни договори, вкл. за някои гаранции и финансови инструменти, като обхваща правила за признаване и оценяване, за представяне и оповестяване. Стандартът ще замени действащия до този момент стандарт за застрахователните договори – МСФО 4. Той установява нов цялостен модел за отчитането на застрахователните договори, покриващ всички релевантни счетоводни аспекти.

Годишни подобрения и стандарти, които са в сила за следващи периоди и все още не са приети от ЕС към края на периода:

- Промени в **МСС 1 Представяне на финансови отчети** и Изложение за практика 2 в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., не са приети от ЕК.

Промените: а) налагат оповестяване на съществена информация за счетоводните политики вместо на значимите счетоводни политики. б) обясняват как предприятията могат да идентифицират съществена информация относно счетоводните политики и да дават примери кога информация за счетоводните политики е вероятно да бъде съществена; в) поясняват, че информацията за счетоводните политики може да бъде съществена, поради своята същност, дори и когато съответните суми са несъществени; г) поясняват, че информацията за счетоводните политики е съществена, ако е необходима на потребителите на финансовите отчети на предприятието за разбирането на друга съществена информация във финансовите отчети; и д) поясняват, че ако предприятието оповестява не съществена информация за счетоводните политики, това не следва да води до прикриване на съществена информация за счетоводните политики.

Промени в **МСС 1 Представяне на финансови отчети** в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., не приети от ЕК.

Тези промени са насочени към критериите на класифицирането на задълженията като текущи и нетекущи. Според тях предприятието класифицира задълженията си като текущи или нетекущи в зависимост от правата, които съществуват в края на отчетния период и не се влияе от вероятността дали то ще упражни правото си да отложи уреждането на задълженията. Промените уточняват, че под „уреждане“ на задължения се има предвид прехвърлянето на трета страна на парични средства, инструменти на собствения капитал, други активи или услуги.

- Промени в **МСС 8 Счетоводна политика**, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., не са приети от ЕК.

Промените са насочени основно към приблизителните оценки и са свързани с: а) „дефиницията за промени в приблизителните оценки“ е заменена с „дефиниция за приблизителните оценки“. Според новата дефиниция приблизителните оценки са стойности във финансовите отчети, които са обект на несигурност по отношение на оценяването им; б) предприятието разработва приблизителни оценки, ако счетоводните политики изискват позиции във финансовите отчети да бъдат оценени по начин, който включва несигурност по отношение на оценяването им; в) пояснение, че промяна в приблизителна оценка, която е резултат от нова информация или ново развитие, не представлява корекция на грешка; и г) промяна в приблизителна оценка може да има отражение върху печалбата или загубата за текущия период или върху печалбата и загубата за текущия период и бъдещи периоди.

- **МСС 12 Данъци върху дохода** в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., не е приет от ЕК. Изменения на МСС 12 Данъци върху дохода – Отсрочени данъци, свързани с активи и пасиви, произтичащи от единична транзакция. Измененията ограничават обхвата на освобождаване от признаване на отсрочени данъчни пасиви, вследствие на което то не се прилага за транзакции, при които при първоначално признаване, възникват равни по размер облагаеми и подлежащи на приспадане временни разлики. Такива транзакции са признаването на актив „право на ползване“ и задължения по лизинг от лизингополучателите на датата на стартиране на лизинга, както и при

начисляване на задължения за демонтаж, преместване и възстановяване, включени в себестойността на съответния актив. С влизане в сила на измененията предприятията следва да признаят всеки отсрочен данъчен актив (до степента, до която е вероятно да съществува облагаема печалба, срещу която да могат да се използват намаляемите временни разлики) и отсрочен данъчен пасиви (за всички облагаеми временни разлики) съобразно критериите на МСС 12 за сделки, свързани с активи и пасиви, произтичащи от единични трансакции на или след началото на най-ранния представен във финансовия отчет сравнителен период.

- Подобрения на **МСФО 17 Застрахователни договори** в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., не са приети от ЕК.

Изменения са свързани с първоначалното прилагане на МСФО 17 и МСФО 9 – сравнителна информация. С тях се добавя опция за преход отнасяща се до сравнителна информация за финансови активи при първоначално прилагане на МСФО 17 с цел намаляване на счетоводни несъответствия, възникващи между финансови активи и задължения по застрахователни договори в сравнителната информация при първоначално прилагане на МСФО 17 и МСФО 9. Прилагането на промените е по избор и се отнасят само до представянето на сравнителната информация при първоначално прилагане на МСФО 17.

- **МСФО 10 (променен) – Консолидирани финансови отчети и МСС 28 (променен) – Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия** – относно продажби или апорт на активи между инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия (с отложена ефективна дата на влизане в сила, подлежаща на определяне от СМСС).

Тези промени са насочени към решаването на счетоводното третиране на продажбите или апортите на активи между инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия. Те потвърждават, че счетоводното третиране зависи дали продаваните активи или апортираните немонетарни активи, конституират или не по същество „бизнес“ по смисъла на МСФО 3. Ако тези активи като съвкупност не отговарят на определението за „бизнес“ инвеститорият признава печалба или загуба до процента, съответстващ на дела на другите несвързани инвеститори в асоциираното или съвместното предприятие. В случаите когато се продават активи или се апортират немонетарни активи, които като съвкупност са „бизнес“, инвеститорият признава изцяло печалбата или загубата от трансакцията.

2. Сравнителни данни

Дружеството представя сравнителна информация за една предходна година. Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират, за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

3. Отчетна валута

Функционалната и отчетна валута на дружеството е български лев. От 01 януари 1999 г. българският лев е с фиксиран курс към еврото 1.95583 лева за едно евро.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута

се отчитат във функционалната валута, като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 31 декември те се оценяват в български лева, като се използва заключителния обменен курс на БНБ.

4. Управление на финансовите рискове

В хода на обичайната си дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове най-важните, от които са : валутен, кредитен, ценови и ликвиден риск. Финансовите рискове текущо се наблюдават, анализират и прогнозироват с цел минимизиране на негативните влияния. Управлението на финансовите рискове се извършва текущо от ръководството на дружеството, което е приело и прилага адекватни принципи и подходи за общото управление на финансов риск и управлението на отделните специфични рискове.

Риск от курсови разлики

Дружеството е определило текуща оценка на позициите в чуждестранна валута на всяко тримесечие и в края на отчетния период. Курсовите разлики се отчитат, когато настъпи промяна във валутния курс между датата на сделката и датата на разплащането по парични позиции, възникнали по сделки в чуждестранна валута.

Лихвен риск

Дружеството е изложено на риск от промяна в пазарните лихвени проценти, основно по отношение на краткосрочните и дългосрочни финансови активи. Политиката на дружеството е да използва финансови инструменти, както с фиксирани, така и с плаващи лихвени проценти.

Кредитни рискове

Кредитния риск се минимизира чрез подбор на търговските партньори, текущ контрол на събираемостта на вземанията и договаряне на предпазни клаузи в търговските взаимоотношения. Кредитния риск, произтича от възможността контрагентите да не изпълнят своите задължения.

Ликвидност

Ефективното управление на ликвидността на Дружеството предполага осигуряване на достатъчно оборотни средства и гарантира приложимостта на принципа на действащо предприятие както и максимизиране на възвращаемостта на инвестициите. Мениджмънтът прави анализ на капиталовата структура на Дружеството ежемесечно.

5. Дефиниции и оценка на елементите на Отчет за финансовото състояние, Отчет за всеобхватния доход, Отчета за паричните потоци и Отчета за промените в собствения капитал

Дълготрайни материали и нематериални активи, стоково-материални запаси и нетекучи активи държани за продажба и преустановени дейности

Дълготрайни материали активи

Дружеството признава един актив и го отчита като дълготраен материален актив, когато отговаря на следните критерии:

- се държат от производството, за да се използват за производството или доставката на стоки или услуги, за отдаване под наем на други лица или за административни или;
- се очаква да бъде използван повече от един отчетен период;
- стойността на актива може надеждно да бъде изчислена и
- предприятието очаква да получи икономически изгоди, свързани с актива.

Дълготрайните материални активи се отчитат и представят по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загуба от обезценка.

При първоначално придобиване дълготрайните активи се оценяват по цена на придобиване, която включва покупната цена и всички преки разходи направени за привеждане на актива в работно състояние. Дружеството е определило стойностен праг от 700 лева, под който придобитите активи независимо, че притежават характеристики на дълготрайни материални или нематериални активи се отчитат като текущ разход.

Дълготрайни нематериални активи

Предприятието признава един актив и го отчита като дълготраен нематериален актив, когато отговаря на следните критерии:

- разграничим непаричен актив, без физическа субстанция, контролиран от предприятието в резултат на минали събития;
- се очаква да бъде използван повече от един отчетен период;
- стойността на актива може надеждно да бъде изчислена
- предприятието очаква да получи икономически изгоди, свързани с актива.

Нематериални активи, които се състоят от разграничими съставни части, отговарящи поотделно на критериите за нематериален актив, могат да бъдат разделени на своите съставни части и всяка част да се третира като самостоятелен актив.

Първоначално всеки дълготраен нематериален актив се оценява, както следва.

а) Външносъздадени (закупени) – по цена на придобиване, покупната цена (включително митата и невъзстановимите данъци) и всички преки разходи.

б) Първоначалната оценка на създаден в предприятието нематериален актив - сборът от разходите, извършени от момента, в който нематериалният актив за пръв път е постигнал критериите за признаване:

- техническа изпълнимост на завършването на нематериалния актив, така че той да бъде на разположение за използване или продажба;
- намерението си да го завърши и да го използва или продаде;
- как нематериалния актив ще генерира бъдещи икономически изгоди;
- наличието на ресурси за завършване на актива/проекта;
- способността за надеждно определяне на разходите, свързани с нематериалния актив по време на неговото разработване.

в) Първоначалната оценка на нематериален актив, получен в резултат на безвъзмездна сделка, се определя по справедливата му стойност.

г) Първоначалната оценка на нематериален актив, получен в резултат на апортна вноска по реда на Търговския закон, се определя по стойността му, приета от съда и от ОС на дружеството.

- д) По справедливата стойност на получения актив – при замяна или частична замяна срещу несходен дълготраен материален актив или други активи;
- е) Първоначалната оценка на нематериален актив, придобит и признат в бизнес комбинация е неговата справедлива стойност в деня на придобиването.

Предприятието оценява дали полезният живот на нематериален актив е определен или неопределен.

Нематериалните активи с ограничен полезен живот се амортизират за срока на полезния им живот и се тестват за обезценка, когато съществуват индикации, че стойността им е обезценена. Нематериални активи с неопределен полезен живот не се амортизират, а се тестват за обезценка съгласно МСС-36 ежегодно, или когато има индикации, че стойността им е обезценена, или индивидуално, или на ниво обекти, генериращи парични потоци. Полезният живот на нематериален актив с неограничен полезен живот се преглежда в края на всеки отчетен период, за да се определи дали оценката на актива като такъв с неограничен срок на полезен живот продължава да бъде поддържана. След първоначално признаване предприятието избира модела на цената на придобиване или модела на преоценка като своя счетоводна политика и прилага тази политика към цял клас нетекущи активи.

Всеки нематериален актив, който се признава като дълготраен актив, се оценява по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и натрупаните загуби от обезценка, в случай че има такива.

Амортизации на дълготрайни материални и нематериални активи

При определяне на срока на годност на амортизируемия актив дружеството се съобразява с предполагаемото физическо и морално износване и използва линейния метод за амортизация на всички групи активи, прилагайки амортизационните норми посочени в седемте категории в ЗКПО. Очаквания полезен срок за активите притежавани от дружеството е :

- *Автомобили* – 4 години;
- *Офис обзавеждане* – 6,67 години;
- *Компютърна техника* – 2 години;
- *Програмни продукти* – 2 години.

При инвентаризирането на активите се извършва и анализ на полезния срок на годност и ако очакванията се различават значително, полезният срок на годност следва да се коригира.

За всеки актив или група активи се разработва и утвърждава амортизационен план. Въз основа на индивидуалните амортизационни планове се съставя годишен обобщен амортизационен план на всички амортизируеми активи на предприятието. Амортизацията започва от месеца на въвеждане в експлоатация на актива. Амортизирането се преустановява от месеца, през който активът е изваден от употреба. Начислената амортизация се отчита като разход и като коректив за срока на ползване на амортизируемия актив.

Стоково-материални запаси

За отчитане на стоково-материалните запаси дружеството прилага МСС 2. Стоково-материалните запаси са активи държани за продажба в обичайния ход на стопанската дейност;

намиращи се в процес на производство за такава продажба; или под формата на материали или запасим които се изразходват с производствения процес или при предоставянето на услуги.

При придобиване материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализируема стойност.

Себестойността на материалните запаси представлява сумата от всички разходи по закупуването, преработката, както и разходи, направени във връзка с доставянето им до тяхното настоящо местонахождение и състояние. Нетната реализируема стойност е сумата, което едно предприятие очаква да реализира от продажбата на материален запас в обичайния процес на дейност, при тяхната покупка са оценявани по цена на придобиване.

Разходите за потреблението на стоково-материалните запаси се извършва по метода на средно претеглена стойност.

Нетекущи Активи, Държани за Продажба и Преустановени Дейности

Дружеството класифицира даден нетекущ актив (или група за изваждане от употреба) като държан за продажба, ако неговата балансова стойност ще бъде възстановена основно по-скоро чрез сделка за продажба, отколкото чрез продължаваща употреба.

Нетекущи активи и групи, подлежащи на освобождаване, класифицирани като държани за продажба, се оценяват по по-ниската от балансовата стойност и справедливата стойност, намалена с разходите за продажбата.

Загуби от обезценка при първоначално класифициране като държани за продажба и последващи печалби или загуби от преоценка се признават в печалби и загуби. Печалбите не се признават на стойност по-голяма от кумулативната загуба от обезценка.

Дружеството не амортизира нетекущи активи след като бъдат класифицирани като държани за продажба.

Доходи на персонала

В отчитащото се дружество са реализират и начисляват суми за доходи на персонала по видове, както следва:

- Краткосрочни доходи на персонала - онези доходи на персонала, които стават напълно изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях. Краткосрочните доходи на персонала се оценяват на недисконтирана база и са отчетени като разход, когато свързаните с тях услуги са предоставени. Предприятието признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи по платен годишен отпуск, очаквани да бъдат платени в съответствие с българското законодателство.
- Предприятието признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи по платен годишен отпуск, очаквани да бъдат заплатени на служителите в замяна на труда им за изминалия отчетен период.
- Доходи при напускане - доходи при прекратяване на трудовото или служебното правоотношение преди нормалния срок за пенсиониране.
- Разходите за минал трудов стаж се признават на линейна база за средния срок, докато доходите станат безусловно придобити. До степента, до която доходите станат безусловно